

Karlova Univerzita v Praze
Filosofická fakulta – Katedra psychologie
Praha 1, Celetná 20

Posudek oponenta na diplomovou práci

Název práce: **Vplyv chronotypu a času testovania na výsledky kognitívnych testov**

Autor/ka: **Bc. Katarína Baranyaiová**

Oponent: doc. PhDr. Petr Kulišťák, Ph.D.

PŘÍNOSNOST tématu, jímž se autorka ve své diplomové práci zabývala, je zcela zřejmá již z názvu práce. Možná každý psycholog ve své každodenní praxi pozoruje, že některé výsledky předkládaných testů u téhož klienta/pacienta apod., se výrazně liší např. podle úrovně stresu, se kterým dotyčný k vyšetření přichází, dle kvality spánku noc před examínací a též denní doby vyšetřování a samozřejmě mnoha dalších faktorů. Rozdíly jsou někdy velmi nápadné a nerespektováním vlivu těchto okolností můžeme klienta/pacienta ve svých závěrech i poškodit. Určení chronotypu a výběr diagnostických metod na něm nezávislých může být velkým přínosem pro psychologii i další souvisící obory.

CÍLEM předložené diplomové práce obecně je – slovy autorky – „...stanovit', či chronotyp ovplyvňuje kognitivne funkcie ... v súvislosti s časom testovania u zdravých dobrovoľníkov.“ To zahrnuje 1/stanovení chronotypu a jeho vlivu na vybrané kognitivní funkce (psychomotorické tempo), 2/porovnání výsledků testů a preferovaného času vyšetření a 3/ identifikace baterie pro vyšetření kognitivního deficitu bez závislosti na chronotypu a času testování.

FORMÁLNĚ: Práce zahrnuje 61 stránek textu (teoretická část má 32 s. se 3 základními kapitolami, empirická část s 21 s. je tvořena 4 odstavci), 8 stránek písemnictví (~ 104 titulů), seznam obrázků a tabulek (chybí seznam zkratk).

TEORETICKÁ ČÁST diplomové práce je autorkou věnována analýze literárních zdrojů. V jednotlivých kapitolách a subkapitolách jsou probrány anatomické struktury a fyziologické mechanismy, souvisící s řízením cirkadiánních rytmů, vztah k aktivitě během spánku a bdění, též poruchy těchto mechanismů, jejich diagnostika a terapie. Samostatná kapitola Kognitivní výkonnost přibližuje některé kognitivní funkce a velmi spoře jejich vztah ke chronotypu.

VÝZKUMNÁ ČÁST absolventské práce paní Kataríny Baranyaiové zahrnuje cíle, čtyři základní výzkumné hypotézy, popis použitých metod, postup při sběru dat. Kapitola „Výsledky“ začíná charakteristikami výzkumného souboru, dále jsou statisticky zpracována získaná data a nálezy uvedeny v tabulkách (možná by v některých případech bylo vhodné i zařazení grafů, jež by čtenáři zajímavé

výsledky více přiblížily). Diskuse výsledků je kratší (necelé tři strany), ale obsahově odpovídajícím způsobem komparuje vlastní nálezy s literárními zdroji. Odstavec „Limits“ na prvním místě uvádí zásadní problém celé práce, a to velikost zkoumaného souboru, ovšem za hlavní nedostatek autorka považuje nesplnění předsevzaté identifikace baterie testů, jež jsou nezávislé na chronotypu a času testování. V „Závěru“ jsou shrnuty výstupy diplomové práce.

CELKOVĚ lze říci, že diplomová práce má podstatné nedostatky a ještě více problémů méně podstatných:

- velikost souboru (21 osob, tedy dvě skupiny 10 sov a 11 vtáčat) – na což autorka opakovaně upozorňuje; nápadný je též nepoměr mezi počty žen a mužů (15:6) a přítomni jsou dokonce jen dva „vtáci“;
- toto následně činí problém ve statistickém hodnocení dokonce i metodami neparametrickými;
- autorka sama problémy relativizuje větou: „Kvôli rozdielnym výsledkom je však možné nájsť literatúru, s ktorou by boli tie naše v zhode“ (str. 59);
- velké množství chyb formálního charakteru, týkajících se především textových citací všeho druhu, správné citování zdrojů – nelze je zde pro velký počet uvést ani částečně - je skutečně ojedinělé;
- chybí také seznam zkratk.

Autorka diplomové práce pilotně zpracovala – pod vedením předních badatelek NÚDZ v oblasti řešení problematiky chronotypu - velmi zajímavé téma, a to kultivovaným jazykem (cizím) především v části teoretického úvodu, ale nesouměrně podcenila výzkumnou a též formální stránku svého absolventského výstupu, jež je obdobně podstatná při hodnocení závěrečných prací tohoto druhu.

Předloženou práci hodnotím **dobře** a **doporučuji k obhajobě**.

V Praze 28. srpna 2018

Petr Kulišťák